

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Matthaei Tympii Aureum Specvlvm Principvm,
Consiliariorvm Ivdicvm, Consvlvm, Senatorvm, Et Aliorvm
Magistratvum Cvm Ecclesiasticorum tum Politicorum
omnium**

Tympe, Matthäus

Coloniae Agrippinae, 1617

47 Dei seu diuinum cultum promouere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52641)

eretò proximo suo hunc persequer.

Vide fig.
num 16.

3. *Agasilans Rex Laced.* quoties audiebat ab
quos ab alijs laudari, aut vituperari, existimabat
non minus discendos esse eorum mores, quib
quebantur; quàm eorum, de quibus loquebantur.
Quo dicto sensit vir prudentiss. eos, qui aliam
laudi obtreçant, magis proderè morbum fieri
quàm detegere morbos alienos. *Plut.*

4. *Vespasianus & Titus Impp.* ad eò aliena facta
obtreçtatores infectati sunt, & odio proleçti
veluti publico exitio destinatos, vt flagellati
fos per Amphitheatri arenam spectandos traherent.
Alex. ab Al. lib. 3. Gen. c. 22.

5. *Domitianus*, inter Imperij monstra con
meratus, hac in re solùm sapere visus est, qui
detractores contempserit, & ab Vrbe expulsi
hanc vocem diligenter vsurpans: *Obtreçtatores
& calumniatores qui non castigat, irritat.* *Vid.*
versus:

*Absint à mensa, detractio, fletus, & ira
Sed cum letitia sumatur potus & esca.
Vide Theat. hist.*

SIGNVM XLVII,

Dei cultum
promouere.

DEI, SEV DIVINVM CVL
tum promouere.

1. *Atheniensium Magistratus* varijs modis
nati sunt efficere, vt populus quàm ma
niè frequens ad concionem ventitaret. Obiecti
enim repagulis quibusdam, vias reliquas occlu
debant, quæ non ducerent ad forum, tum mercatores
tollebant ex mercatu, ne quid hac gratia ibi con
sare

faretur, deniq; fune parant rubro colore, quem *μύρον* (minium) vocant, oblitum. Hoc duo publici ministri populum cingentes, cum agebant in concione. Studebat quisq; funiculum effugere, propterea quod quisquis colore notatus appareret contagio funis, is multam perdere cogebatur. Hinc qui notam metuunt, funiculum miniatum fugere dicuntur. *Suidas*. Si illi tanta industria suos ad concionem profanam venire cogebant, quanto studio decet nostros Magistratus populum ad audiendum Sacrum, & Dei verbum compellere?

1. *David* Dei cultum mirè promouit. 1. *Par.* 13. vsque ad c. 25.

3. *M. Aurelius Imp.* epist. ad Regem Trinacriæ scribit: Is, qui Deos suos non colit, virtutes omnes pro vitijs habendas esse certissimè statuit. Principes cordati ad omnia subditorum errata coniuere & possunt, & debent, exceptis ijs, quæ ad Deorum pertinent contumeliam, quæ, si fieri possent, punienda prius quàm cogitanda essent. Non enim Princeps, sed Tyrannus appellandus est, qui in proprijs iniurijs vlciscendis sollicitus seu promptus, in persequendis ijs, quæ Dijs factæ sunt, segnis & remissus est. Quicumq; Princeps ampliandorum regnorum & augendarum ditionum gratia, causam præbet labefactandi & imminuendi cultus diuini, non Rex à nobis legitimè imperans, sed Tyrannus violenter agens vocandus est. Quod si Tyrannum dicimus, qui ciuitates deuastat, homines occidit, innocentes persequitur, virgines viciat, & regna exhaurit, quid obstat, quæso, quin Tyrannus

fit Princeps, qui Tempa violat, qui Sacerdotes non reueretur, & quod omnium pessimum est, qui Deorum cultum flocci pendit? Nullum flagitium aut facinus tam nefarium est, quod non petret, cui Deorum reuerentia perijt. Lycurgus Laced. Rex clarissimus, inter ceteras leges antiquas, etiam hanc tulit: Nemini Lacedaemorum beneficia de manibus Principis, qui Dijs suis obsequia praestat, accipere fas est. Vide de Pietate, & in Triumpho Virt. de cultu uino, & de liberal. in cultum diuinum.

4. Numa Pompilius reliquos sex Rom. Reg. gloria praecellit, propterea quod maximus Deorum cultor fuit. AEquè enim Principes Romae diligebantur ac colebantur, quod Deos uenerentur, quam quod hostes uincerent. Fuit autem is adeo religiosus, ut totam Dijs Urbem conuocaret, sibi uero extra Urbem domum extruxerit. Erat enim lex veterum, ut domum inauguratam (consecratam) habitandi causa incolere mini fas esset.

¶ 10. Co- Arist. 6. Pol. c. 5. probat damnatorum bona
uelij preces (per manus pauperum) & sacris usibus esse
& eleemo- secrandas. Eius interpretes Casus ibidem has ponit
syna per rationes. 1. *à consentaneis*: Ratio postulat, ut
Angelum (qui est iudex & vindex scelerum) sanguinis
Deo offeru- fusi pretium tanquam uictima offeratur. Sic Pri
tur: ita bona cipes sacerdotum 30. argenteos, quos Iudaei
Ecclesia per Templum detulit, non in prophanum, sed in
manus pau- uinum & sacrosanctum usum conuerterunt.
perum, &c. *euentus*: Cum homines intelligunt bona damnatorum Deo consecrari, tam rei, quam accusatores religione quadam & metu perculsi, & a peccando sapius, & ab infidiando magis sibi praecaveant.

ethia, qui sindone & sepulchro eius corpus texi-
 Laudantur (*Exod. 35.*) qui munera altari, qui decimas sacerdoti, qui Deo primitias soluunt. In-
 què comparatum est, si edificia, in quibus nos ho-
 munciones viuimus, sint quasi Palatia; & tem-
 pla, in quibus Deum colimus, sint quasi hu-
 bula: si nos vermes faginemur vt porci, & Mis-
 stri Dei summa rerum inopia laborantes, viuamus
 vt serui. *Greg. Pont. epist. 42. lib. 1. ad Petrum Dia-*
conum monet, ne ex delictis alienis commodum
 vllum sentiat Ecclesie fiscus. Si non putarem
 mittendum in corbonam Iudæi auari, sed
 pium vsum pretium sanguinis couerterunt, quod
 agere decet Ecclesiam Christi? *Matt. 5. Nisi auer-*
dauerit iustitia vestra, &c. Concilium etiam Tri-
 dentinum vult pœnas exactas à Clericis de
 pauperibus. *Vide Baron. Anno Christi 591.* Caue-
 dum tamen ne religio fulgentibus diuitiarum
 renis aucta suffocetur, & notum S. Gregori
 tum iterum fiat verum.

SIGNVM XLVIII.

A Deo fe-
licitatem
expectare.
Equum re-
ferre natu-
ram sui do-
mini.

DEO FELICEM RERVM SV-
 cessum acceptum referre.

Stigismundus Imp. iter faciens torrentem equum
 Scraijciebat. Equus consistens meiere coepit.
 Tunc quidam aulicorum equum Cæsaris no-
 ram habere palam asseruit. Causam rogatus.
 Quoniam, inquit, equus torrenti (flumini aqua
 abundanti) aquam addit; Cæsar abundantiam
 dat, (neglectis tenuioribus, tantum in die
 sua munera confert.) Animaduertit Imp. per-